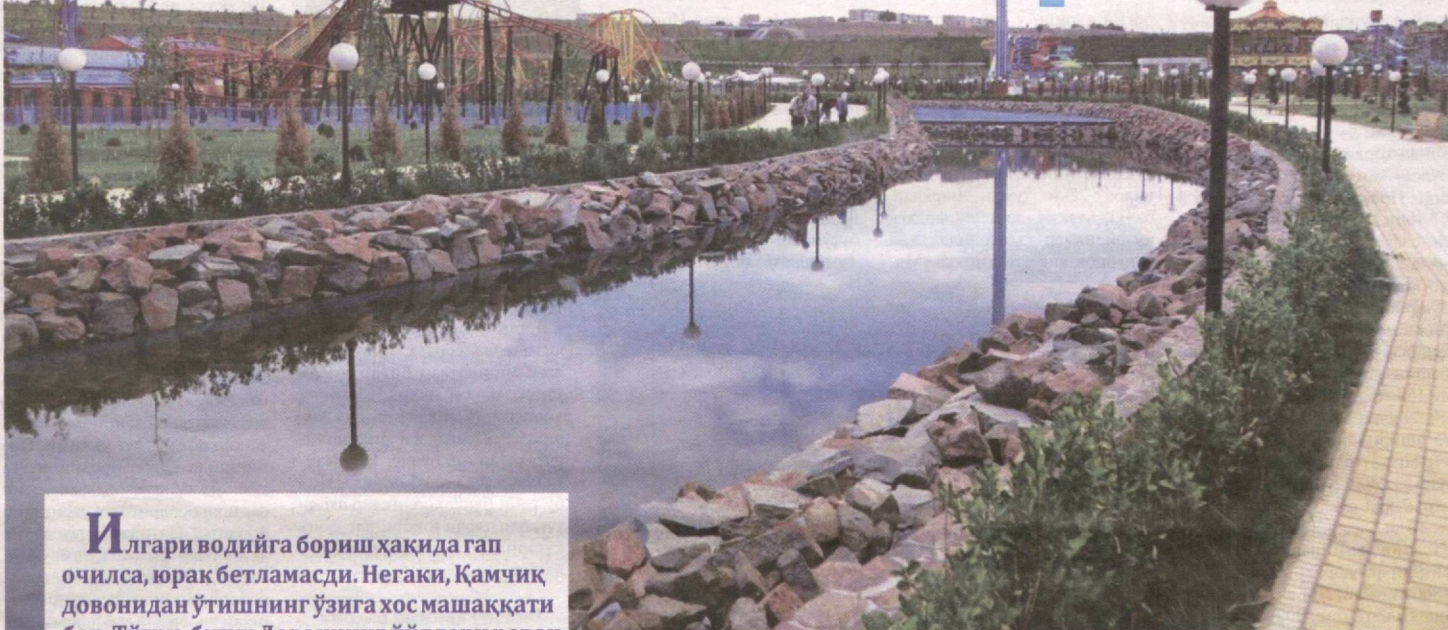

Наманган — жозибадор маскан

Илгари водийга бориш ҳақида гап очилса, юрак бетламасди. Негаки, Қамчиқ довонидан ўтишнинг ўзига хос машаққати бор. Тўғри, бугун Довоннинг йўллари раван, қулай автомобиллар хизматга шай. Аммо барибир, толиқишни ҳис қиласиз. Шундай мураккаб манзилдан тоғни тешиб, махсус йўл очилгани ҳамда замонавий поезд қатнови йўлга қўйилгани нафақат гўзал водийда яшовчилар, шу билан бирга бутун Ўзбекистон аҳли учун беқиёс туҳфа бўлди. Зеро, бошқа ҳудудда яшаётган бўлса-да, водийликлар билан дўсту ёр тутинганлар, қуда-андалар, ҳамкорликда юрт тараққиётига бел боғлаган тadbirkorлар — жуда кўп. Янги темир йўл дилларни дилларга туташтиргани, оғирни енгил, узоқни яқин қилгани билан алоҳида аҳамиятлидир.

итга эга бундай меҳмонхоналар ҳамма жойда ҳам бор, аммо “Ахсикент”да намозхонлар учун мўъжазгина масжид ҳам ўрин олган эканки, мана шунинг ўзиёқ мижозлар манфаатидан келиб чиқиб иш тутиш тadbirkor аҳли учун қанчалар муҳим эканлигини кўрсатади. Жойлашиб олгач, белгиланган манзилларни бориб кўришга чоғландик.

Дастлаб Наманган шаҳар марказида жойлашган Президент мактаби бўлди. Очиги, бундай замонавий таълим муассасаси ҳақида шунча кўп гапирилганига қарамай, ҳеч йўлим тушмаган эди. Бу сафар эса бориб,

кўриб ҳайратландим. Одатдаги мактабларда шовқин-суронга ўрганиб қолган эканман, шекли, бу ердаги сукунатдан ажабландим. Таътилми, деб сўраганимга, йўқ деб жавоб беришди ўқитувчилар. Хоналарни айланиб, ҳар бир ўғил-қиз алоҳида қунт ва иштиёқ билан китоб ўқиётгани ёки ноутбукда машғулот бажараётганини кўриб, бу жимликнинг асл сабабини тушунгандай бўлдим. Президент мактабида таҳсил олаётганларга ўқитувчи “ўқи”, “жим ўтир”, “диққат қил”, “орқа партага қарама”, деб танбех бериши шарт эмас экан. Бу даргоҳга қалам қўйиш, Президент мактаби ўқувчиси деган номга ноил бўлишнинг ўзи қанча-

лик шараф бўлса, ота-оналар, устозлар ишончига муносиб бўлиш ҳам шунчалик масъулиятлидир.

Мазкур мактаб директори Абдурасул Пирназаров хорижий тилларни мукаммал билалиган, кенг фикрлайдиган, асосийси, ўқувчилар билан тил топишишни яхши ўзлаштирган экан. У биз, журналистларни синфма-синф олиб юриб, ўқитувчилар билан таништиришга бошлади. Мактабда маҳаллий ўқитувчилардан ташқари хориждан келиб дарс бераётган мураббийлар билан суҳбатлашдик. Хусусан, Янги Зеландия, Финландия каби давлатлардан келиб, физика ва математикадан сабоқ бераётган ўқитувчиларнинг саволига бийрон-бийрон жавоб бераётган ёшларимиздан фахрландик. Юз фоиз инглиз тилида ўтиляётган машғулотларда ўғил-қизларимизнинг фаоллигини кўриб, Учинчи Ренессанс пойдевори мустақкам тарзда қўйилётганига амин бўлдик. Шу боис Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан асос солинган бундай таълим даргоҳлари тезроқ бошқа вилоятларда ҳам иш бошласин, деб ният қилдик ва кейинги манзилга йўл олдик.

Журналист ва ҳаёт

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси ҳамда Наманган вилояти ҳокимлиги ташаббуси билан “Журналист ва ҳаёт” деб номланган лойиҳа доирасида уюштирилган медиатурда иштирок этиш учун пойтахтдаги Шимолий вокзалдан замонавий поездга ўтирдигу кўз очиб юмгунча гуллар диёрига етиб бордик.

Меҳмонга бораётган одам дастлаб қаерда қоларканми, деб ўйлайди. Мезбонлар бизни яқинда қуриб битказилган “Ахсикент” меҳмонхонасига жойлаштиришди. Барча шарт-шаро-

Давоми кейинги саҳифада

ҚИСҚА
САТРАЛДАР
ЎҚИҲ!

Қорақалпоғистонда “Судочье-Акпетки” давлат буюртма қўриқхонаси ташкил қилинди.

Наманган — жозибадор маскан

Бошланиши 1 саҳифада

“Афсоналар водийси”

Ана шундай ном олган маданият ва истироҳат боғи бугун наманганликларнинг фахру гурурига айлангани улгурди. Зеро, Марказий Осиёда ягона бўлган бу кўнгилочар масканда ҳордиқ учун неки керак бўлса, ҳаммаси ортиги билан бор. Президентимиз 2020 йил 27 июнда Наманган вилоятига сафари доирасида “Афсоналар водийси” маданият ва истироҳат боғига ҳам таширф бўйиб, бу ерда амалга оширилиши лозим бўлган ишлар ҳақида тегишли кўрсатмалар берган эди. Шу давр мобайнида 155 гектар ерда кенг қўламли бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Айни пайтда 16 турдаги аттракционли тематик парк, 2400 ўринли амфитеатр, 7 хил сув аттракционлари ва 16 та бассейнли аквапарк, 2 та замонавий шаршара ва мусиқали фаввора, 3 та ресторан, 1800 ўринли 2 та автогураргоҳ ташкил этилган. 2022 йил март ойига қалар миллий хунармандлар маркази, масжид, 400 ўринли меҳмонхона, 110 та виллани ишга тушириш режалаштирилган.

Ҳамроҳимиз — Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист, сиёсий шарҳловчи Қобилбек Каримбеков дунёнинг жуда кўп мамлакатларида бўлгани, бетақрор шаҳарларни кезгани ҳақида айтиб, “Афсоналар водийси”даги фойзни бошқа жойларда ҳис этмаганини ҳаяжон билан изҳор қилишдан чарчамасди.

Хуллас, ҳеч бўлмаса, шу

боғни кўриш, у ерда мириқиб ҳордиқ чиқариш учун ҳам Наманганга йилда бир марта келиш кераклигини англаб етдик.

Умуман, одамлар ўзлари учун муносиб турмуш шароити яратилаётганлигини нафақат вилоят ёки туман маркази, балки чекка қишлоқлардаги қулайликлар мисолида ҳам чуқурроқ ҳис этишмоқда. Ма-

инсон Исҳоқхон Ибратнинг бундан бир юз йигирма йил аввал амалга оширган эзу ишларининг эътирофи сифатида муҳташам Хотира мажмуаси барпо этилганидан бутун Ўзбекистон аҳли хабардор. Ундаги кўркем боғ ва хиёбон, тиллар мактаби, бошқа қатор иншоотлар ҳудуд қиёфасини бутунлай ўзгартириб юборди. Тумандаги намунали лойиҳа

“ Вилоятда янада қулай сармоявий муҳит яратилаётгани туфайли инвестициялар оқими ортмоқда. Энг муҳими, Наманганда ўз бизнесини йўлга қўйиш истагидаги хорижий сармоядорлар сафи кенгайиб борапти. Натижада чет эллик ҳамкорлар билан қўшма корxonалар ташкил этилиши баробарида, ҳудудга илгор технологиялар олиб келиниб, янгидан-янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилляпти. ”

салан, Тўрақўрғон тумани маркази ҳамма ҳавас қиладиган масканлардан бирига айланди. Бу ерда маърифатпарвар

асосидаги тураржой биноларидан таркиб топган маҳаллалар, 1000 гектардан ортиқ майдонни эгаллаган интенсив боғлар,

халқаро андозалар талабига мослаб қайта қурилган автомобиль йўллари, янги мактабгача таълим муассасалари кўнгилларга ободлик олиб киради. Наманган тумани маркази бўлган Тошбулоқ шаҳарчаси йўлнинг икки томонида қад ростлаган кўп қаватли уйлар, тўла реконструкция қилинган автомобиль йўли, машиий хизмат ва сервис йўналишидаги иншоотлар билан янаям ўзгача чирой очди. Чортоқни экошаҳарга айлантиришга киршилганлиги эса дилни яйратадиган иш бўлди. Барча туманда жадал олиб борилаётган бу каби бунёдкорликлар аҳоли турмуш тарзи юқори даражага кўтарилаётганидан бир нишондир.

Вилоят ҳоқими баҳона қилмади

Режа асосида белгиланган жойларни кузатарканмиз, Наманган вилояти ҳоқимлигининг ахборот хизмати раҳбари Азиз Абдувалиев, даъфатан: “Ҳозир Шавкатжон Абдуразоқов билан кўришасизлар”, деб қолди. У бу гапни шунчалик оддий ва хотиржам оҳангда айтдики, ростки, худди ҳозир курсдошларинг ёки синфдошларинг билан учрашасизлар, дегандай ажабландим. Чунки сафарда кўп юраимиз, баъзан шикоят ёки мурожаатчиларнинг илтимосини ерда қолдирмаслик учун вилоят ёки туман раҳбарига учрашишга тўғри келади. Афсуски, тўқсон тўққиз фойз ҳолатларда туман ҳоқими рад жавобини беради ёки нималарнидир важ-қарсон қилиб, ўзининг “олий қабули”ни бекор қилади. Ўрганиб кетганмиз. Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, иш тизги, қолаверса, Покистондан келадиган бир гуруҳ ишбилармонларни кутишга ҳозирланаётган, Наманган вилояти ҳоқими Шавкатжон Абдуразоқов билан кўришиш белгиланмаган режа асосида, энг муҳими, самимий тарзда кечди.

Асли Наманган фарзанди, шу пайтгача кўпгина масъул лавозимларда ишлаган ёш раҳбар яқинда вилоятнинг бош

раҳбари бўлди. Суҳбат асосида у киши вилоятда қад ростлаётган янги кутубхона, янги иш ўринлари ташкил этиш борасидаги саъй-ҳаракатлар, секторлар томонидан ҳар чоракда тўртта маҳалланинг обод этилиши, хотин-қизларни иш билан таъминлаш, аҳолининг яшаш шароитини яхшилашга оид вазифалар ва режалар хусусида гапирди. Кам таъминланган оилалар, вилоятда меҳнат қилаётган журналистлар учун ҳам имтиёзли кредит асосида кўп қаватли уйлар қад ростлашини айтди.

— Маҳаллага саноатни олиб кирмоқчимиз, — деди Шавкатжон Абдуразоқов. — Сабаби, биласизлар, аёллар учун узоқ жойда қатнаб ишлаш нокулай. Иш жойи ўзи яшаётган ҳудудда бўлса, оиласига ҳам қарайди, фарзандларидан ҳам бохабар бўлади. Айни пайтда бирор хунар ёки касб эгаси бўлади. Вилоятда 26 минг кичик бизнес субъекти бор. Банд аҳолининг тўқсон фоизи ана шу йўналишга тўғри келишини инobatта олиб, тўқимачликка ихтисослашган корxonаларни кўпайтириш, пиrowардида 3 минг 200 та янги ишчи ўрни яратиш ҳаракатидамиз.

Вилоятда янада қулай сармоявий муҳит яратилаётгани туфайли инвестициялар оқими ортмоқда. Энг муҳими, Наманганда ўз бизнесини йўлга қўйиш истагидаги хорижий сармоядорлар сафи кенгайиб борапти. Натижада чет эллик ҳамкорлар билан қўшма корxonалар ташкил этилиши баробарида, ҳудудга илгор технологиялар олиб келиниб, янгидан-янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилляпти.

Кўплаб ноёб ва тарихий ёдгорликларга эга вилоятининг туристик имкониятлари бошқа ҳудудлардан кам эмас. Косонсойдаги Муғ қалъаси, Наманган шаҳридаги Хўжа Амин мақбараси, Мулла Қирғиз мадрасаси, Пошдаги Мунчоқтепа ёдгорлиги... Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Ўтиборли жиҳати, аждоларимиз яратган шу сингари диққатга сазовор жойларнинг аксарияти иккинчи умрини яшай бошлади.

Албатта, биргина мақолада кўрган-кечирганларимизнинг барчасини батафсил баҳам кўришнинг имкони йўқ. Ваҳоланки, сафар давомида вилоят кутубхонасида, ёшлар медиа марказида, мактабларда бўлиб ўтган учрашувларда шунчалик кўп фикрлар билдирилдики, бу мушоҳаларни бошқаларга етказмасак, кўнгил жойига тушмайди. Зеро, шу юрт, шу миллат тақдир, эртанги куни учун бефарқ бўлмаган, ёниб яшаётган одамларнинг фикру мулоҳазаси замирида Ватан равнақиға камарбасталик ҳисси мужассам.

Демак, кейинги мақолаимиз шу ҳақда бўлади.

Мақсуд ЖОНИХОНОВ

ҚИСКА САТРЛАРДА ЎҚИҢГ!

Тадбиркорларга чарм-пойабзал ва мўйначилик соҳаларида кредитлар ажратилади.

Давлат раҳбари билан сиёсий партиялар биргаликда мамлакатимиз келажаги, ҳалқимизнинг эртанги фаровон ҳаёти ҳақида очиқ, эмин-эркин, конструктив учрашув ўтказди. Таъкидлаш лозим, мазкур учрашув ҳисобот, маълумот, ахборот тарзида эмас, балки очиқлик, ошкоралик, самимий руҳда кечди.

Бугун киммиз, қай ҳолатдамиз?

Учрашув сиёсий майдондаги кучимизга янада куч-ғайрат қўшди, фаолликка, ташаббускорликка ундади, нафақат ишимизни, айна пайтда, ўзимизни ҳам тафтиш қилишга туртки берди. Биринчидан, мазкур учрашувдан қўзланган асосий ва ягона мақсад — Президент томонидан бугунги кунда сулғашиб қолган, сайловлар оралиғида “мудроқ” ҳолатга тушаётган сиёсий партияларни жонлангириш, таъбир жоиз бўлса, уйғотиш учун қандай чоралар кўриш кераклиги таъкидланиб, нима учун бундай ҳолатлар юзага келаётганини аниқлаш вазифасига эътибор қаратилди. Иккинчидан, асосий мақсадлардан бири, халқ билан учрашиб, уларнинг дардини эшитиб, мавжуд муаммоларни бартараф этишда партия фаоллари, парламентдаги, вилоят ва туман кенгашларидаги депутатларни муаммолар ечимига сафарбар қилиш, бир сўз билан айтганда, халқни учун нима қилдим, нима қилишим керак, деган жонкуярларга, бугунги замон талабига жавоб берадиган, ҳар қандай муаммага бефарқ бўлмаган сиёсий партияларга эҳтиёж кучайгани алоҳида таъкидланди.

Бугун ҳаётнинг ўзи ҳам, жамият ҳам, Президент ҳам инсонни ўзгартириш лозимлигига алоҳида урғу қаратмоқда. Жамият инсоннинг ўзгаришидан манфаатдор, чунки, кечаги фикрлаш, кечаги турмуш тарзи, кечаги тафаккур бугунги кун талабларига бардош беролмаслиги маълум бўлмоқда. Энг муҳими, бугун чоралар билан инсонни ўзгартириш, унинг онги, ҳаёти бўлган муносабати, дунёқарашини янгилаш кечиктириб бўлмайди-ган масалага айланди. Аввало, ҳаётимизни турли иллатлардан, эски мафкура сарқитларидан, нафс балоларидан, бюрократик тўсиқлардан халос қилмас эканмиз, олдимизга қўйилган эзгу-мақсадларга эришиш қийин кечавереди.

рада энг катта хавф — коррупция балоси эканлиги Президентимизнинг деярли ҳар бир чиқишларида бот-бот такрорланмоқда.

“Жаҳолатга қарши маърифат” гоёси инсоннинг ўзини ўзи тафтиш қилишга оид энг мукаммал амру-маъруф, десак, муболага бўлмас. Жаҳолат — хомлик, етилмаганлик, чалалик, заифлик, ғўрликдандир.

ролари ўз давлати, келажаклари ва эришган ютуқларининг томирига болта ураётганликларини билармиканлар?! Яна савол туғилади, улар шунчалик “тентак”ми? Йўқ, улар асло тентак эмас. Улар ташқаридан заҳарланмоқдалар, аниқроғи, бошқа давлатлардаги жиноий гуруҳ ва тузилмалар уларнинг онгини аста-секин, турли усуллар билан заҳарлаб бормоқдалар. Бундан қўзланган асосий мақсад тағида, ҳеч шубҳасиз моддий манфаатдорлик, яъни, маблағ ётади. Муддао, тинч-отув яшаётган халқни, ривожланиётган давлатни парокандага учратиш, нотинчликни юзага келтириш ва оқибатда давлатни иқтисодий, маънавий, сиёсий қарам қилиб, худди зулукка ўхшаб, давлат ва халқ ютуқларини сўриб олишга йўналтирилган. Бундай разил мақсадларга эришишнинг енгили ва осон усулларидан бири — бу мамлакатда олиб борилаётган сиёсатта ёшларни қарши қилиш, майда муаммоларни бўрттириб кўрсатиш, улар тафаккурини туҳмат, бўҳтон билан заҳарлаб, гўё ҳамма нарса халқ учун эмас, халққа қарши қилинмоқда деган мудҳиш ва ифвогарона фи-

рларни сингдиришдан иборатдир.

Ҳуқуқий билим ва маданияти етилмаган айрим шахслар бу вазиятларда ваҳима ва саросимага берилиб, уларнинг шу кайфияти ижтимоий тармоқларда ўз аксини топмоқда. Аниқ тақлиф ва фойдали тавсиялардан ҳоли, фақат жазавога асосланган хуружлар, давлатни, давлат идоралари ходимларини ёмон отлик қилиш, уларни ислохотларнинг душмани сифатида кўрсатиш, афсуски, анъана тусини олмоқда.

Бундай мудҳиш ҳолатларни мамлакатимиз, яъни эртанги кун эгалари — ёшлари ҳақида қайгураётган давлатимиз худудида вужудга келишининг олдини олиш, бугун энг долзарб масалалардан биридир. Шундай экан, биз ўз фуқароларимизни тизимли ҳимоя қилиб, уларда мафкуравий иммунитет шаклланишига изчил эътибор беришимиз жуда ҳам муҳим.

Ана шулардан келиб чиқиб, бугунги кунда Интернет тармоғида томир отаётган, ёшларимиз онгини заҳарлашга сабаб бўлаётган ноҳолис, туҳмат, бўҳтонларга асосланган маълумотларни таҳлил қилиб бориш ва уларни бартараф этиш, хусусан, ёшларимизни ҳимоя қилиш, уларнинг ҳуқуқбузарлик ёки жиноят оламига кириб қолишларидан асраш долзарб вазифадир.

Умиджон СУЛАЙМОНОВ,
“Адолат” СДП
Сиёсий Кенгаш
раиси ўринбосари

“Кечаги ва бугунги кунимизни солиштириш, таққослаш бизнинг шукроналик ёки ношукурлигимизни белгилайди. Йўғилган барча муаммоларни бир-икки кунда ҳал бўлишини талаб қилаётганлар яқин ўтмишда қай ҳолатда кун кечирганларини эсга олсалар фойдадан ҳоли бўлмасэди.”

Жаҳолат аҳлини динимизда “Худо беҳабарлар”, “кофирлар” деб аташган.

Бугунги таҳликали замонда барчамиз яқин ёки узоқ қўшниларимизда нималар, қандай салбий аҳвол, ҳатто салкам уруш ҳолатлари юз бераётганлиги ва бунинг оқибатида уларнинг фаровон, тинч, тотув ҳаётларига “соя” тушаётганларини кўришимиз мумкин. Бундай нотинчликларда, энг аввало, ўша давлатнинг фуқа-

қилиб, худди зулукка ўхшаб, давлат ва халқ ютуқларини сўриб олишга йўналтирилган. Бундай разил мақсадларга эришишнинг енгили ва осон усулларидан бири — бу мамлакатда олиб борилаётган сиёсатта ёшларни қарши қилиш, майда муаммоларни бўрттириб кўрсатиш, улар тафаккурини туҳмат, бўҳтон билан заҳарлаб, гўё ҳамма нарса халқ учун эмас, халққа қарши қилинмоқда деган мудҳиш ва ифвогарона фи-

Чекка туман ҳам янгиликлардан четда эмас

Ҳар бир оила, ҳар бир бола ҳаёти мактаб билан чамбарчас боғланган. Бу масала давлат ва жамиятнинг энг муҳим иши. Шу сабаб бугун мамлакатимизда таълим тизими, хусусан, бошланғич мактаб таълимини комплекс ривожлантириш, ўқув дастурлари ва методикасини тўлиқ қайта кўриб чиқиш масаласи ҳар галгидан долзарбдир.

ҳақида яна анча гапириш мумкин.

Карантин чоралари юмшатилиши билан анъанавий таълимнинг бошлаб юборилиши ўқувчиларни гоёт севинтирди. Улар дарсларга чанқоқлик билан ёндашмоқда. Ҳозирда ўқувчилар билан мутафаккир бобомиз Алишер Навоий ҳамда Бобурмиро тунгилган кунларига бағишлаб ўтказилган маланий тадбирларга тайёргарлик кўраётимиз. Хуеусан, навоийхонлик кечаси доирасида ўқувчилар ўртасида бобомизнинг шеърларини ким кўп билиши борасида мусобақа ташкил этмоқчимиз.

Бу каби сазъ-ҳаракатларимиз натижаси ўлароқ, таълим олаётган болаларнинг келгусида кенг дунёқараш, чуқур билим ва юксак тафаккур эгалари бўлиб воғга етиши, ватанимизнинг порлоқ истиқболга муносиб ҳисса қўшишига ишончимиз комил.

Айтиш мумкинки, таълим-тарбия тизимидаги янгиликлардан чекка туманлардаги мактаблар, хусусан, Сурхондарё вилояти Денов туманидаги бизнинг 5 мактаб ҳам четда қолаётгани йўқ. Аксинча ўқитишда янгича педагогик технологияларни самарали қўллаб, тумандаги бошқа мактабларга намуна бўлмоқда.

— Утган йилги туман мактаблари ўртасида ўтказилган семинарда бизнинг мактаб таълимга замонавий ахборот технологияларини кенг жорий этгани, хусусан, хоналаримиз компьютер ва телевизорлар билан тўлиқ жиҳозлангани, дарс жараёнида ўқитувчи улардан визуал ўқитишда фаол фойдаланиши

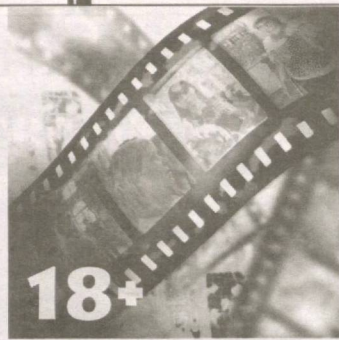
семинар иштирокчиларининг эътиборини тортди, — дейди бошланғич синфларда илмий ишлар бўйича директор ўринбосари Ҳаловат Юсупова. — Туманимиз мактаблари бўйлаб бизнинг тажрибани ўрганиш ва таълим жараёнида қўллаш тенденцияси йўлга қўйилди. Албатта, бундай шароитлар ўқувчиларимизнинг билимлар бешлашуви ва фан олимпиадаларидаги ютуқларида ҳам намоён бўлмоқда. Хусусан, ўтган йилги 3 синф ўқувчиси Севинч Хушбоқова “Хусниҳат ҳам зўр санъат” билимлар бешлашувида 2 ўринни, “Ким кўп шеър билади?” танловда Кенжаев Маҳмуджон ҳам 2 ўринни қўлга киритди. Иқтидорли ўқувчиларимизнинг бундай ютуқлари

Чинниҳол ҲАЛИЛОВА,
Сурхондарё вилояти
Денов туманидаги
5-мактаб ўқитувчиси

**ҚИСКА
САТРЛАРДА
ЎҚИҢ!**

Тегишли ОТМларда туризм соҳасида янги йўналишлар очилади.

“Гулнор пери, боламни кўчага олиб чиқиб, шамоллатиб келманг тагин”, деб ҳазил қиляпти келинчақ қайнонасига. Ёшгина қайнона ўз наздида келинининг топагонлигига қойил қолиб, тиржайганча неварасини опичлаб кўчага чиқиб кетди. Аввалига ҳайрон бўлдим. Билсам, қайнонанинг исмлари Гулнорабону, севимли қахрамонлари аллақайси турк сериалидаги Гулнор пери экан. Келинчақдан қайнонанинг хафа бўлмайдиларми, деб сўрасам, йўқ, ўрганиб кетганлар, деяпти кўл силтаб.

“Уятсиз сериалларингизни

йиғиштиринг!”

Бу ҳолатни маънавий ахлоқимизга бирор таъсири борми, йўқми, билмайман, лекин хоржий сериаллар азалий урф-одатларимизга билдирмай чанг солаётгани айни ҳақиқат. Акс ҳолда онаси тенги аёлни, айниқса, турмуш ўртоғининг волидасини фалончичон пари деб қақриши ўзбекчиликнинг қайси урф-одатларига тўғри келади? Шу кичкинагина арзимас воқеадан фожиа ясапти, деб эътироз билдиришга шошилманг!..

Алқисса, арзимас нарсалар ҳамма балою офатларининг бош сабабчисига айланади. Зеро, кечаги кун тарихига назар солинг, ахир коронавирус юқтириб юртимизга қайтган ватандошимиз бизни беш ой карантин, шу биргина арзимас ҳаракати билан бутун мамлакатни офат исканжасига ташламади? Эртаю кеч аллақайси доводда қор кўчишидан огоҳлантириб, хабарлари билан ҳар кунни бизни йўқлаб турадиган МЧС арзимаган бир хабарни жўнатмагани, аҳолини огоҳлантириб қўймагани учун Олот шамоли ўз қурбонларини ерга қўрмади? Аслида миллатни миллат қиладиган ҳам, уни ўзлугидан оздирадиган ҳам мана шу арзимас сабаблардан бошланади. Шунинг учун бўлса керак, Президентимиз маънавийт масалаларига бағишлаб ўтказган йиғилишида телеканаллар раҳбарияти олдида “Уятсиз сериалларингизни йиғиштиринг!”, деб қатъий талаб қўйди.

Айниқса, сўнгги йилларда турк сериалларининг миллатимиз тарбиясига таъсири ниҳоятда кучайди. Ҳеч иккиланмай айта оламани, миллатдошларимизга корейс, Мексика ёки Европа сериалларидан кўра турк сериалларининг таъсири икки ёки уч қарра зиёдроқ. Сабаби, Фарб давлатлари киномаҳсулотларини томоша қилганда “Нима бўлса ҳам улар фарблик-да, биз уларга ўхшамаймиз, урф-одатимиз бошқа”, деган фикр озми, кўпми, кўнглимизнинг бир бурчида туради. Уларнинг ҳар бир ҳаракатини ҳам ўзимизга сингди-

равермаймиз. Аммо турклар эса биз билан диндош, тилдош, қардош, тарихимиз, урф-одатларимиз улар билан муштарак. Ҳаттоки, исмларимиз ҳам уйқаш: Баҳор, Зайнаб, Гулнор, Зулайҳо, Усмон, Салим, Сулаймон ва ҳоказо...

Шунинг учун турк сериаллари ғояларини ўз маданиятимиздек қабул қилишимиз, улар бизга тақдим этаётган маҳсулотларни сув шимган қоғоздек сингдириб олишимиз осонроқ. Қалбимизнинг бир бурчида улар ҳам турк, улар ҳам мусулмон, улар ҳам биз билан бир тилда сўзлашувчи халқ, уларга мумкин бўлгани бизга ҳам мумкин, деган таскин яшайди. Шундай экан, телеканал раҳбарлари, кўнглимизни қаттароқ очиб, миллатимиз маънавиятини қутқаришда етакчиликни қўлга олинг. Сиз халққа тутаётган маҳсулот чала-жон бў-

“Қизиқ, нега биз Ҳожибой Тожибоевни ҳанузгача табассум билан хотирлаймиз, нега унинг концерти қайта-қайта телеканалларда айланаверади. Нега уни соғинаверамиз? “Менга невидно экан”, “Битта-битта музқаймоқ еб қайтиб келса ҳам майли эди”, “Зайниддин-да у, ўзбекда у” сингари иборалари халқимизнинг оғзаки нутқида қотиб қолганига сабаб нима?”

либ қолган маънавиятимизни ё ўлимга маҳкум этади ёки унга ҳаёт бағишлайди! Шунинг унутманг!

“Бировни кулдириш учун ҳам китоб ўқиш керак. Шундай гапларни оила даврасида эшитиб бўладими?” Президент бу сўзларни такрорлаганида оилавий йиғинларимизни эсладим. Сиз ҳам, азиз ўқувчи, баъзи қизиқ-

чилик жамоалари билан боғлиқ ноқулай вазиятларни бошдан ўтказганингизга ҳеч шубҳа қилмайман.

Одатда дам олиш кунлари ота-онами зийрат қилишга бораман. Дастурхон атрофида йиғилишиб, телевизор кўраётган вақтимиз кўнгличор телеканалларда “Миллион”, “Дизайн”га ўхшаш жамоаларнинг концерт дастури бошланиши билан пулт кимнинг қўлида бўлишидан қатъий назар, бошқа каналга олишга мажбур бўлади. Бирор ким оила даврасида ўтириб шу жамоаларнинг чиқишларини яйраб томоша қилиш ҳақида ўйламайди ҳам. Чунки уларнинг хангомаларини ота-она, опа-ука олдида эшитиб ўтириш учун кишида юз деган аъзо бўлмаслиги керак.

Майли, биз-ку телевизорни ўчириб қўяверамиз. Лекин мана шу тутуруқсиз жамоалар “Халқлар дўстлиги” саройини тўлдириб концерт берганида уларнинг ота-оналари ҳам шу залда ҳозир бўлармикан?! Модомики, ота-онаси концертни томоша қиладиган бўлса ҳам фарзандлар мана шу уятсиз ҳазилларни киприк қоқмай валди-

бермасми? Мен сенга шунчалар қашшоқ тарбия берганмидим, нима қилсанг ҳам кўп пул топсанг бўлди, деб ўргатганмидим? Халқнинг маънавиятини оёқ ости қил деб тарбиялаганмидим, деб эътироз билдиришармиди?

Қизиқ, нега биз Ҳожибой Тожибоевни ҳанузгача табассум билан хотирлаймиз, нега унинг концерти қайта-қайта

Дарҳақиқат, масалан, сиз узоқ йиллар давомида ҳалол меҳнат қилиб бирингиз икки бўлмади. Иморатингиз чала, томингиз шифер қилинмаган, дарвоза қурилмаган, ишларингиз ўзда-жўлда, топганингиз рўзгордан ортмайди. Болаларингизни ўқитиш, уйли-жойли қилиш учун пул керак, ҳуллас каму камчилигингиз ниҳоятда бисёр. Ногоҳон бошингизга бахт қуши кўниб, бир кун раҳбарлик лавозимини эгалладингиз. Узоқ йиллар давомида ҳалол меҳнат қилиб, пешона терингиз билан охирига етказ олмаган чала ишларингизни икки-уч йилда ўзингиз орзу қилгандан-да зиёраси билан якунига етказдингиз. Уйингизни бир эмас, икки қаватли қилиб қурдингиз, сизнинг кунгирадор дарвозангиздан бирор кўшинингизда йўқ. Болаларингиз ҳар кунни қимматбахо либосларда ўқишга борадиган бўлди. Қўлига жарақ-жарақ пуллар бериб қўясиз, тагингизда бир эмас икки автомобиль. Камига бизнес бошлагансиз, уйингиз яқинидан ер сотиб олиб, магазин очдингиз, савдо-сотик гуллаб кетди. Хазинида ҳаётингиз мўъжизага айланди. Гуёки, энди ҳеч қачон камбағаллик кўрмайсиз. Лекин сизга бир савол, нега раҳбар бўлишдан аввал бу натижаларга эриша олмагансиз, модомики, бадавлат инсон бўлиш қобилиятига эга экансиз, нега аввалроқ бизнес иқтисодингизни оилавий иқтисодингизни мустақамлашга йўналтирмагансиз?

телеканалларда айланаверади. Нега уни соғинаверамиз? “Менга невидно экан”, “Битта-битта музқаймоқ еб қайтиб келса ҳам майли эди”, “Зайниддин-да у, ўзбекда у” сингари иборалари халқимизнинг оғзаки нутқида қотиб қолганига сабаб нима?

Аваз Охуннинг номини эшитишимиз билан лабимизга беихтиёр табассум қўнади. Ота-она, бола-чақа даврасида уни бемалол томоша қилаверамиз. Оддий ҳолатлардан шундай юмор ясайдики, думалаб қолгунча кулаверамиз. Нега? Президент таъбири билан айтганда, улар одамни кулдириш учун ҳам китоб ўқиб, изланадиган ҳалол қизиқчилар тоифасидан.

Улар халқни енгил-елпи, ёлгон-яшиқ, ҳаром-ҳарош билан алдашни, одамларнинг маънавиятини қашшоқликка элтувчи осон йўлдан юришни ўзига ор билдирганлардан. Машаққатли бўлса-да ҳақиқат йўлдан юрадиганлардан. Шунинг учун ҳам халқ уларни севади. Қалрлайди, хурмат қилади. Ҳамма қизиқчиларни тарозининг бир палласига, Аваз Охунни бошқа паллага қўйсангиз, Авазнинг тоши оғирроқ босади, деган таъбирларни халқ орасида кўп эшитамиз. Бунинг маъноси шуки, ҳали маънавий туйғуси қалбларимизни тарк этгани йўқ, ўзимиз билиб, билмай маънавий гўзалликни, маданиятни қўллаб-қувватлашда давом этмоқдамиз.

“Дарров бой бўлган одамнинг маънавияти бўлмайди”.

Кишининг давлатманд бўлиши кўпинча гуноҳ ишдек тасвирилади халқимиз орасида негадир одатга айланган. Худдики, ҳамма бой одамлар инсофсиз, диёнатсиздек. Менимча, ундай эмас. Ҳалол меҳнат билан бой бўлишнинг ёмон томони йўқ. Ҳатто, бу жуда яхши! Лекин болобаримиздан қолган бир ҳикмат бор: бировнинг чўнтағига қўл солмаган одам дарров бойиб кета олмайди. Дарвоқе, Президент ҳам бу иборага уйқаш бир фикрни билдириди: “Дарров бой бўлган одамнинг маънавияти бўлмайди”.

Дилдора ИБРОҲИМОВА,
журналист

ҚИСКА
САТРАЛДАР
ЎҚИҢ!

Чет давлатларда турган фуқароларни сайловчилар рўйхатларига киритиш тартиби белгиланди.

“Султон Хусайн Байқаро Алишер Навоий ижодига юксак баҳо бериб, уни нафаси ўлка жон бағишлаган сўз мулкининг соҳибқирони деб таърифлаган эди. Ҳақиқатдан ҳам, ўзининг қудратли қалами кучи билан ҳаётлиги-даёқ Шарқ мамлакатларини забт этиб:

“Нафъинг агар халққа бешакдурур...”

*Олибмен тахти фармонимга осон,
Черик чекмай Хитодин то Хуросон.
Хуросон демаким, Шерозу Табрэз –
Ки, қилмишдур найи килким шакаррез,
дея ўзининг тенгсиз шешърий салоҳияти,
асарларининг шухрати билан ифтихор
этган шоир бугунги кунда беш аср бери-
даги забардаст халафи — Абдулла Ори-
пов ҳавас билан ёзганидек, “миллиард
мартабали жаҳон” илму адаб аҳлининг
эътиборини ўзига қаратиб турибди:*

*Байтингга бир бора қовушган ҳар лаб,
Такрорлаб кетгуси маъшаргача то,
Қаратиб турибсан бу ён, не ажаб,
Миллиард мартабали жаҳонни ҳатто.*

Юксак бадиияти, теран фалсафаси, кенг қамрови, умуминсоний масалалар ўзининг хассос ифодасини топгани жиҳатидан Алишер Навоий асарлари жаҳон адабиётининг энг баркамол намуналари ҳисобланган.

Жалолиддин Румий ўз даври адабиётини лутф этиб, “Агар муслимийят Саноннинг улуглигини кўра билсайди, жамики мўминларнинг қалпоғи бошидан тушарди!”, деган эди. “Биз бу фикрни бироз ўзгартириб: “Агар инсоният Навоийнинг буюклигини англаб етганида, уни дунёга берган халқни боши-

га кўтарар эди!” деган бўлардик, дейди Навоийшунос олим Эргаш Очилов “Алишер Навоий” асарида.

Мутафаккир шоир инсонийлик моҳиятини унинг ижтимоий фаолиятида — жамиятга фойдалик касб билан шугулланиши, халққа манфаати тегиши, одамларнинг оғирини енгил қилишида, деб билади. Унинг халқ гамини ўз гами деб билмайди-ган одамни одам қаторига қўш-

маслиги бежиз эмас.

Бу — Навоийнинг инсон ҳақидаги қарашлари тизимида энг муҳим нуқта. Зеро, шоирнинг ўзи ҳам халққа қанча кўп фойданг тегса, бу нарсанинг ўзинг ҳам фойдаси кўпроқ, деган ақида билан яшаган:

*Нафъинг агар халққа бешакдурур,
Балки, бу нафъ ўзунгга кўпракдурур.*

Маълум бўладики, Алишер Навоий ижоди ўзига хос ҳикмат бўстонидир. Ўзингизда тутилган ҳар қандай саволга жавоб излаб, унга мурожаат қилсангиз, аҳволи руҳингизга мос бир ҳикмат топиб, мақсадингиз ҳосил бўлиши, кўнглингиз таскин топиши шубҳасиз.

Чунки
кўп-
ни

Ўзидан адабий ва маънавий мерос қолдирган улуг алломамиз Алишер Навоий ҳаёти ва ижодини ўрганиш, унинг инсонпарварлик гоялари билан йўғрилган асарлари мазмун-моҳиятини аҳоли, айниқса, ёшлар онгига чуқур сингдириш ва шу орқали уларда адабиётга муҳаббат ва ватанпарварлик туйғуларини мустаҳкамлаш ҳар биримизнинг бурчимиз.

Навоийни бешикдаёқ тинглаган авлод

Шу кунларда эса газал мулки султонининг таваллудига 580 йил тўлгани муносабати билан юртимиз бўйлаб, шешърийат кечалари, маънавий-маърифий тадбирлар, бир сўз билан айтганда адабий байрамлар бўлиб ўтмоқда.

Тошкент шаҳри Сергели тумани 552 мактабгача таълим ташкилотига ҳам бу кун болаларнинг саҳна кўринишлари ва тарбиячиларнинг меҳнати ўлароқ, баҳри байтларга бой ўтди. Айниқса Навоийнинг ёшлиги номли болаларга хос саҳна кўринишида Али Қўшчи каби образларнинг борлиги, ўсиб келаётган ёш авлоднинг онгига бобо калонларимизнинг даври ва уларнинг дўстлигига бўлган тақдир ҳам шаклланаётганидан дарак берилди.

— Бу тадбирни уюштиришдан аввал, ал-

батта, ўзига яраша тайёргарлик кўрилди ва болаларга газал, рубоийлар ёдлаш топширилди. Шунда болалардан бири тайёр эканини айтиб, иккита рубоийни ёддан ўқиб берди, — дейди МТТ директори **Нилуфар Абдуллаева**. — Шундан англаш мумкинки, Навоий нафақат богча, мактабларда ўргатилади, балки бешикдаёқ оналарнинг тилларидан болаларнинг дилига сингиб келмоқда.

Тадбирда ота-оналари билан бир қаторда “Нуроний” жамғармаси туман бўлими ҳамда Мулофаа вазирлиги фахрийлар кенгаши вакиллари ҳам иштирок этиб, ёш авлоднинг ҳурмат-эҳтиромидан мамнун бўлди.

Дилором **РАЖАБОВА**,
Мактабгача таълим ташкилоти тарбиячиси

кўрган донишманд шоир ҳаётнинг деярли ҳамма яхши-ёмонини бошидан ўтказган, инсон феълининг бутун “ўру-қир”ини обдон кузатган, табиат жамият ҳодисаларини теран таҳлил қилган, бир сўз билан айтганда, олам ва олам билан боглиқ барча тушунчаларни ақл тарозисига ўлчаб, кўнгул дафтарига дарж этган. Шоир ҳикматлари ҳаётдан олингани, шаклан гўзал, мазмунан теран, бадиий юксак эканлиги учун ҳам бирор-бир замонда аҳамиятини йўқотмай, барча тоифага маъқул бўлиб келяпти ва то ер юзидан инсон авлоди яшар экан, уларнинг қиммати заррача камаймайди, билъакс тобора ортиб бораверади.

Алишер Навоий ҳақида **Омон Мухторнинг “Алишер Навоий ва рассом Абулхайр” асарида шундай қарашлар бор:**

Халқ ҳаётининг энг чуқур қатламларига, иқир-чиқирларига яхши билган, халқ оғзаки ижодидан тўла хабардор шоир ўз асарларида халқ мақоллари, образли ибораларидан кенг фойдаланади, кундалик турмушдан олинган ҳаётий ташбеҳларни кўп қўлайди. Ўз навбатда, замонасининг барча илмларини эгаллаган, ҳаётнинг бутун аччиқ-чучугини тотган донишманд шоирнинг кўрган-кечирганларининг хулосаси сифатида теран мазмунли, лўнда ҳикматлари халқ орасига шунчалик сингиб кетганки, уларнинг қайси бири халқни-ки-ю, қайси бири Навоийники эканлигини ажратиб бўлмайди.

Биз илк қарашда, Алишернинг ҳаётини кафтлагидек кўриб турибмиз. Бироқ унинг бутун ҳаёти — сир. Биз у ҳақида оддий бир нарсаларни билмаймиз. Нимаики ёзган бўлса кўздан кечирганмиз, холос...

Муроджон **РАҲМАТОВ**

Янги нашр

Ойбек

“Навоий” (роман)

Иккинчи жаҳон урушининг суронли йиллари. Ўзбекистон фронт ортида ғалабага ҳисса қўшиш учун меҳнат қилаётган, кўчирилганларга ўз уйдан бошлана бериб, нонини баҳам кўраётган оғир дамлар... Ана шундай чоғда ҳам, машаққат қанча залворли бўлмасин, ўзбек халқи маънавиятни унутмаган суронли давр ўзбек адабиётига Навоий образини берди. Ойбек истеъдодининг маҳсули ўлароқ яратилган “Навоий” романи тарихий-бадиий жанрнинг юксак намунаси бўлиб қолди. Ёзилганидан буён асар авлодларга маънавиятдан чексиз сабоқ бериб, эстетик завқ улашиб келаётган.

Йиллар давомида “Навоий” романи қайта-қайта чоп этилган. Ҳар бир нашри ўзича бир ҳодиса. Сўз мулкининг султони ҳақидаги бадиий санъат асари бу гал Навоий ҳазратларининг 580 йиллиги арафасида “Ўзбекистон” НМИУ жамоаси бирдамлигига янги, тўн, кийди. Китоб муқовасида улуг шоир яна

бир мўйқалам устази, рассом Абдулхай Абдуллаев яратган портрет қиёфасида миллатга йироқдан умид билан, ишонч билан қоқиб турибди. Бугуннинг китобхонига асар сирларини очмоқчи. Миллат даҳосининг ҳаёти ва ижоди бадиий ифода этилган роман ўқувчисини кутмоқда. Ўйлаймизки, келажгимиз эгалари ота-оналари каби мазкур санъат намунасини мароқ билан мутолаа қиладилар. Сўз сеҳридан ҳайратланидилар, захираларини маънан бойитадилар.

Китоб сизни Навоий бобомизга янада яқинлаштириши учун саҳифалар ўша замон руҳига мос безалди. Бу каби ишларда нашриёт ўз тажрибасини тўхтатмай ривожлантириб бормоқда. Марҳамат, ўқинг-у, завқланинг! Фақат, “муборак бўлсин яна бир бор”, деймиз, азиз китобхон!

ҚИСКА
САТРАРДА
ЎҚИҢ!

2021 йил 8-12 февраль кунлари Ўзбекистонда илк бор “Фаол фуқаролар” умуммиллий фестивали бўлиб ўтади.

“Улар тадбиркор эмас, аввало, аёл!”

2020 йилнинг 8 октябрь куни Президентимиз Шавкат Мирзиёев раислигида жамиятда аёллар ва ёшларнинг ролини ошириш ҳамда бандлигини таъминлаш чора-тадбирлари муҳокаması юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишида ёшлар ва аёлларга ижтимоий-ҳуқуқий ёрдам бериш, билим ва касб ўрганишга иштиёқи бор бўлган ишсиз ёшлар ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ҳар бир маҳалла, туман, шаҳар ва вилоят кесимида “Ёшлар дафтари” ва “Аёллар дафтари” ташкил қилиниши белгиланганди.

Бу борада мутасаддиларга ушбу тизимнинг намунавий шаклини ишлаб чиқиб, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва ҳар бир вилоятнинг биттадан шаҳар ва туманида, яъни 28 та ҳудудда синовдан ўтказиш вазифаси қўйилди.

Шунингдек, аҳолини тадбиркорликка ўқитиш ва микромолиявий хизмат кўрсатишдан иборат комплекс дастурларни амалга ошириш мақсадида имтиёзли маблағлар ажратилиши вазифа қилинди.

Бу жараёнда “Ипотека банк” АТИБга мурожаат қилиб, аёлларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан банкнинг кичик бизнес департаменти директори Фарҳод Иноятов билан суҳбат уюштирдик.

— Фарҳод ака хабарингиз бор, Президентимиз аёллар ва ёшларнинг бандлигини таъминлаш ҳамда уларни касбга йўналтириш борасида бир қатор ишларни амалга оширишни режалаштирди. “Ипотека банк” АТИБ аёлларни тадбиркорликка жалб қилиш борасида қандай ишларни амалга оширишни режалаштирди?

— Президентимизнинг аёлларни қўллаб-қувватлаш, ҳар томонлама кўмак беришга қаратилган ташаббуслари бугун минглаб хотин-қизларнинг қалбида ишонч, шижоат ҳамда миннатдорлик туйғуларини уйғотмоқда. Шу ўринда, ҳўш бугун нима учун “Аёллар дафтари” сув ва ҳаводек зарур бўлиб қолди, деган ҳақли савол туғилди? Жавоб эса кенг қамровли!

Дафтар орқали қанчадан қанча олис ҳудудларда ўз ташвиш-ўйларига ўралашиб, дардини айтолмай юрган аёллар кўз ўнгимизда гавдаланади. Боқувчисини йўқотган, болаларининг кўзига термулиб, гоийбдан умидвор бўлиб турган оналар, узоқ мудат чет элда бўлиб, қийинчиликларнинг чегарасидан ўтолмай, не-не

машаққатлар билан юртимизга қайтиб келиб, иш излаб қаерга боришини билмай турган аёллар кўз ўнгимизга келади. Аввало, улар тадбиркор эмас аёл. Мана шу жиҳатларни инобатга олиб, аёлларнинг тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш банкимизнинг олдида

— Тўғри айтдингиз, COVID-19 пандемияси 2020 йил бутун дунё иқтисодиётига ўз ҳукмини ўтказди. Мамлакатимизни ҳам четлаб ўтмади. Карантин тадбиркорлик ва корхоналарнинг молиявий ҳолатига салбий таъсирини кўрсатди. Корхоналар фаолиятини сақлаб қолиш ва ривожлантириш мақсадида пандемия даврида 705 та аёл

қўйган устувор вазифалардан бири бўлиб келмоқда. Ушбу мақсадда 2019 йил 208,3 миллиард сўм, 2020 йилнинг 10 ойи давомида эса 336,4 миллиард сўм миқдорда кредитлар ажратилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 128,1 млрд. сўм кўпроқ маблағ йўналтирилди. 2020 йилнинг 1 ноябрь ҳолатига банкда ўз ҳисоб рақамини очган аёл тадбиркорларнинг сони 13 200 тани ташкил этиб, айни вақтда ушбу кўрсаткич COVID-19 пандемиясининг иқтисодиётга салбий таъсирига қарамастан 2019 йилга нисбатан 13 фойза ортди.

— Юқорида COVID-19 пандемиясининг салбий таъсири тўғрисида гапириб ўтдингиз, ҳақиқатдан ҳам пандемия даврида дунё аҳолиси ва ҳалқимиз ҳам иқтисодий муаммоларга дуч келди. Ўз ўрнида ҳукуватимиз томонидан халқимизнинг иқтисодий қийинчиликлардан чиқиш йўллари ҳам ишлаб чиқилди. Бу борада айнан кредит олган аёлларга банк томонидан қандай имтиёз ёки ёрдам берилди?

тадбиркорларга 213,4 миллиард сўм банк кредитлари ажратилди.

1 360 та аёл тадбиркорларнинг 76,2 млрд. сўмлик кредит тўловлари 6 ойгача бўлган муддатта суриб берилди. Амалга оширилган ишлар натижасида 1 005 та иш ўринлари сақлаб қолинди.

— Юртимизда аёллар тадбиркорлигини ривожлантириш учун жуда қўллаб-қувватлаш ҳамда аёллар олиб борилмоқда. Бу борада банк қандай ишларни амалга оширишни режалаштирди?

— Албатта, Ипотека-банк Ўзбекистон банклари орасида илк бора Европа тикланиш ва тараққиёт банкнинг “Марказий Осн бизнесидаги аёллар” дастури доирасида 10 миллион АҚШ долларлик кредит лийниси жалб қилинди.

Ушбу дастур нафақат пул ажратиш, балки аёллар билан ишлашда янги бир тизимни ўз ичига олади. Жумладан, Молиявий кўмак: аёл тадбиркорларга молиявий имкониятларни яхшилашга ёрдам бериш

ҳамда дастур шартларига кўра, аёл тадбиркорларга ажратилган кредитлар бўйича вужудга келиши мумкин бўлган зарарларни кредит портфелининг 10 фойзигача ёки ҳар бир лойиҳанинг 25 фойзигача бўлган миқдори қопланиши мумкин.

Аёл тадбиркорларнинг молиявий саводхонлигини ошириш: аёл тадбиркорлар учун бизнесда барқарорликни сақлаб қолиш ва янгиликлар киритиб, молиявий ресурслардан самарали фойдаланиш ҳамда уларга янги хизматлар кўрсатиш ва ҳамкорлар топиш бўйича маслаҳатлар беришни ўз ичига олади.

Техник кўмак: банкка аёллар бошқарувидаги кичик ва ўрта бизнес корхоналарини кенг қамраб олиш ва уларнинг салоҳиятини ошириш, дастур доирасида ўзaro алоқани мувофиқлаштириш, институционал ривожланиш, маҳсулотни ишлаб чиқариш, ходимларни ўқитиш, маркетингни қўллаб-қувватлаш ҳамда дастури бошқариш бўйича мониторинг ўтказиш, ҳисобот, дастур натижаларини баҳолаш тизими яратилишини ўз ичига олади.

— Демак, Ипотека банкда аёл тадбиркорлар билан ишлашнинг янгича тизими жорий қилиниши режалаштирилганини кўришимиз мумкин?

— Албатта, бу борада халқаро консалтингнинг тақлифи асосида ҳам ёндашмоқдамиз. Хусусан, аёлларнинг тадбиркорлик фаолиятини янада кенгайтириш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш бўйича ишларни мувофиқлаштирувчи таркибий тузилма бош банкда ташкил этилиб, ушбу йўналишга айнан аёл киши раҳбар этиб белгиланди. Банкда аёллар ҳақ-ҳуқуқлари ҳамда гендер тенглигини доимий назорат қилиб бориш мақсадида алоҳида масъул ходим белгиланди. Банкнинг филиалларида аёл тадбиркорларнинг яқин ҳамкори, бизнесга алоқадор маълумотларни тортинмасдан айта оладиган ва яқин ҳамкор сифатида ишлайдиган аёл менежерлар тайёрланмоқда.

— Тушунишим бўйича аёл тадбиркорларга фақатгина кредит ажратилиши билан чекланиб қолмасдан тадбиркорликнинг бор сирлари ўргатиладими?

— Худди шундай, аёлларнинг тадбиркор сифатида иш олиб боришда комплекс хизмат кўрсатилишини йўлга қўйиш, аёлларнинг мо-

лиявий саводхонлигини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Консалтинг иштирокида илк ўқув семинар-тренинг Тошкент шаҳридаги аёл тадбиркорлар учун ташкил этилиши режалаштирилган бўлиб, кейинчалик Республикаимизнинг бошқа ҳудудларида ўтказилиши кўзда тутилган.

Банкнинг мижози бўлган тадбиркор аёллар алоҳида сегмент сифатида ажратиб олиниб, янги, микро, ўрта ва кичик субсегментларга бўлинди. Ҳар бир сегментга алоҳида ёндашув ва хизматлар тақлиф этилади.

— Ипотека-банк аёллар учун ушбу жалб қилинган 10 миллион АҚШ доллари билан чекландимиз ёки келгуси йилда ҳам халқаро молия институтлари билан ишлаб, жалб қилинган маблағлар миқдорини янада кўпайтирадими?

— Биз халқаро молия институтлари билан ишларни доимий равишда олиб борадими. 2021 йилда ҳам айнан ЕТТБ билан ҳамкорликни янада кучайтирган ҳолда қўшимча 10 миллион АҚШ доллари миқдоридagi маблағларни айнан аёлларнинг тадбиркорлигини ривожлантиришга сарфламоқчимиз.

— Юқорида таъкидланган ишларнинг амалга оширилиши натижасида, аёл тадбиркорлар Ипотека банк билан ишлашдан қандай манфаат тонади?

— Биринчидан, банк аёл тадбиркор билан ҳамкор сифатида ишлайди. Бунда филиалларда ташкил этиладиган аёл менежерлардан фойдаланилади.

Иккинчидан, банк нафақат пул ажратувчи, балки молиявий маслаҳат берувчи, яъни аёл молиявий қийин аҳволга тушиб қолмаслиги учун биринчи навбатда унинг молиявий билимларини ошириш устида иш олиб боради.

Учинчидан, банк тадбиркорларимиз учун махсус аёллар маҳсулотларини яратиш орқали уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ҳажмини оширади.

— Суҳбатингиз учун ташаккур! Ипотека банк аёлларимиз ва халқимизга ҳар жабҳада кенг имконият яратётганига амин бўлдик.

Муроджон РАҲМАТОВ
суҳбатлашди.

**КИСҚА
САТРАЛДА
ЎҚИҢ!**

Бозор тамойилларига асосланган ипотека кредитларининг янги тартиби белгиланди.